

JAARVERSLAG 2015

cibg.brussels
IT is for you

INHOUD

1.	Voorwoord van de directie	5
2.	IRISbox, het elektronisch loket van het Brussels Gewest	7
3.	Videobewakingsplatform	8
4.	FIDUS, de gewestelijke dienstenintegrator	10
5.	Onlinebeheer van stedenbouwkundige vergunningen met NOVA	12
6.	Vergaderen zonder papierberg met BOS	13
7.	Fiber to the School: scholen krijgen toegang tot zeer snel internet	14
8.	Urbizone, gratis gewestelijk wifinetwerk	15
9.	UrbIS-cartografie	17
10.	Beheer van de openbare ruimte met Fix My Street	19
11.	Drie informatieportals: be.brussels, smartcity.brussels en opendatastore.brussels	20
12.	2015 stond bol van de 'smart events'	24
Bijlage 1:		
	de CISO heeft de touwtjes van de gegevensbeveiliging in handen	26
Bijlage 2:	migratie van de e-mailadressen en websites naar .brussels	27
Bijlage 3:	e-catalogus en opdrachtcentrale	28

1. VOORWOORD VAN DE DIRECTIE

Al bijna 30 jaar ondersteunt en stimuleert het CIBG de digitale ontwikkeling binnen de plaatselijke en gewestelijke besturen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De technologie en de informaticatools die het daarvoor inzet, hebben geleid tot een grondige verandering van het openbare leven en de relatie tussen burger en bestuur. Sommige experts hebben het in dat verband over de 'digitale democratie'. Dat maakt het project rond de slimme stad of 'smart city', dat hoog op de agenda staat van het huidige bewind en met name van de bevoegde staatssecretaris, mevrouw Debaets, zo mogelijk nog relevanter.

In 2014 gaven wij daar al de aanzet toe in ons Witboek¹. Wij zijn dan ook bijzonder blij dat de smart city expliciet vernoemd wordt in het regeerakkoord.

Met de aanwerving van een Smart City Manager in oktober 2015 toonde het gewest dat het erg begaan is met dit project. De nieuwe manager maakte zich eerst vertrouwd met het huidige digitale landschap en woonde verschillende 'smart events' bij², waarna ze een strategienota voorlegde aan mevrouw Bianca Debaets die als staatssecretaris o.a. bevoegd is voor digitalisering.

Om resoluut richting 'smart region' te gaan moeten we strategische keuzes maken. Maar we vertrekken niet van nul: we kunnen steunen op de projecten en de infrastructuur die het CIBG ontwikkeld heeft om de digitale dienstverlening aan burgers, bedrijven en besturen te versterken en te stimuleren en die we in dit jaarverslag aan u voorstellen.

Voor het leven in de smart city is heel wat informatica nodig, en zonder globale visie loopt men al te gemakkelijk in de val van voor elke toepassing een nieuwe tool te bedenken en ziet men op den duur door de bomen het bos niet meer. Het delen van oplossingen en verstevigen van de samenwerking is daarom volgens het CIBG meer dan ooit een noodzakelijke voorwaarde voor het bouwen van een slimme stad.

De smart city-specialisten zijn het er voorts roerend over eens dat een stad pas slim wordt als zowel de burgers als de politieke verantwoordelijken bij het project betrokken worden. Een slimme stad biedt niet louter een reeks tools, maar houdt rekening met de behoeften, wensen en verwachtingen van de inwoners in de breedst mogelijke zin.

- Samen met de bevoegde staatssecretaris en de federatie Agoria hebben we hier tijdens een aantal 'Smart Breakfasts' over gepraat met spelers uit het bedrijfsleven.
- Via onze smart-portal³ verzamelen we voorstellen en ideeën van burgers.
- Tijdens het Brussels Smart City Event in mei 2016 maakten de deelnemers al kennis met het zeer innoverende werk van bepaalde start-ups.

Ook andere Belgische en buitenlandse (hoofd)steden kiezen de weg van de slimme stad. Omwille van zijn centrale ligging is Brussel het aan zichzelf verplicht in de kopgroep mee te rijden. Net als het federale niveau met het programma Digital Belgium, werken de twee andere gewesten aan initiatieven in de trant van het onze.

Samen met onze partners zetten we de smart city steeds steviger op de kaart. Zo staat België al voor het tweede jaar op rij in de top 5 van de Digital Economy & Society Index van de Europese Commissie. De smart city biedt voordelen voor de burger, maar stimuleert bovendien de economische groei en schept werkgelegenheid.

In samenwerking met IRISnet rolt het CIBG een gedeelde videobewakingsoplossing uit over het grondgebied van het gewest. Op die manier kunnen politiezones, de MIVB, Brussel Mobiliteit en andere openbare instellingen via een gemeenschappelijk platform beelden delen en opslaan.

1 Alle publicaties van het CIBG kunnen vrij gedownload worden via www.cibg.brussels

2 Zie het hoofdstuk "2015 stond bol van de 'smart events'" op pagina 24.

3 www.smartcity.brussels

En in samenwerking met Brussel Preventie & Veiligheid (BPV) werkt het CIBG aan de ontwikkeling van IT-oplossingen om de preventie en de veiligheid in ons Gewest te verbeteren.

Hervé Feuillien
Directeur-Generaal

Robert Herzele
Adjunct-Directeur-Generaal

De Smart City volgens het CIBG:

- Een aantrekkelijke, welvarende, duurzame en inclusieve stad...
- waar besturen, burgers, bedrijven, academische en onderzoekswereld in samenwerking met de overheden...
- gebruikmaken van onderling uitgewisselde gegevens om een antwoord te bieden op een aantal vraagstukken uit het leven in de stad (sociodemografische schok, economisch herstel, milieubeheer, democratische vitaliteit enz.)...
- in het kader van een strategie op (middel)lange termijn
- op basis van dienstverlening waarin de gebruiker centraal staat en een open, niet-gesegmenteerde aanpak, zowel verticaal (ongehinderde flow tussen boven en onder) als horizontaal (geen hokjesdenken)...
- met gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT)
- op zowel mondiaal als lokaal niveau.

2. IRISBOX, HET ELEKTRONISCH LOKET VAN HET BRUSSELS GEWEST

Het elektronisch loket van het Brussels gewest viert in 2016 zijn tienjarig bestaan.

Al in 1996 begon men na te denken over de ontwikkeling van een elektronisch loket naar het evenbeeld van de fysieke loketten in de gemeenten. De ingebruikname van de elektronische identiteitskaarten vanaf 2002 en de ontwikkeling van nieuwe webtechnologie brachten het project in een stroomversnelling.

Het was een eerste stap in de digitalisering van de openbare diensten en wat men later e-government zou noemen!

In het ontwerp van de **IRISbox-interface** staat het gebruiksgemak centraal. Het CIBG rustte het platform uit met een systeemtest die nagaat of de computer van de gebruiker over de voor IRISbox vereiste softwareversies beschikt. De helpdesk is telefonisch (02/801.00.00) en online (irisline@cibg.brussels) bereikbaar.

Er is voor 2016 een communicatiecampagne gepland die de bekendheid en het gebruik van IRISbox moet bevorderen.

Daarnaast zal Easy.brussels, het agentschap voor administratieve vereenvoudiging, het gebruik van papierloze formulieren aanmoedigen die het online zal aanbieden via IRISbox.

Vandaag stellen de 19 Brusselse gemeenten en een tiental gewestelijke instellingen via IRISbox samen meer dan 350 onlineformulieren ter beschikking.

- **De burger** moet niet meer naar het gemeentehuis voor officiële documenten. Een computer met internetverbinding en een elektronische identiteitskaart zijn alles wat hij nodig heeft om een hele reeks documenten en attesten aan te vragen, zoals geboorte- en overlijdensakten, attest van gezinssamenstelling, bewonerskaart, bewijs van leven, woonbewijs, uittreksel uit het strafregister...Voor documenten die niet gratis zijn biedt IRISbox verschillende betaalwijzen: overschrijving, kredietkaart en Bancontact/MisterCash. De transacties verlopen via het beveiligde platform van Ogone.
- Ook **bedrijven en vrije beroepen** hebben online toegang tot formulieren en andere hulpmiddelen.
 - Zo krijgen architectuurbureaus gratis UrbIS®©-licenties waarmee ze gebruik kunnen maken van de gewestelijke cartografische tools⁴.
 - Bij de gemeentebesturen van Anderlecht en Brussel-Stad kan men tegenwoordig online aangifte doen van een overlijden.
 - Brusselse bedrijven krijgen onlinetoeegang tot onder meer het bedrijfsvervoerplan en aanvragen tot terugbetaling, vrijstelling of spreiding van de gewestbelasting.

Het aantal documenten dat online aangevraagd wordt blijft stijgen.

Van de 131 bij de opstart van het loket zitten we aan 30.000 stuks in 2015 (+10% t.o.v. 2014).

Het afgelopen jaar hebben 18.600 nieuwe gebruikers zich geregistreerd op IRISbox.

www.irisbox.brussels

4 Zie voor meer informatie over UrbIS®© pagina 17. De cartografische gegevens kunnen ook worden gedownload via de portaalsite www.opendatastore.brussels

3. VIDEOBEWAKINGSPLATFORM

Het smart city-project biedt de kans om de beelden uit verschillende videobewakingsnetwerken op te nemen in het globaal overzichtsschema van de stad.

Het delen van deze beelden is nuttig voor de veiligheid van personen en de beveiliging van eigendommen, maar ook op het vlak van mobiliteit en de coördinatie van acties van politie en hulpdiensten enz.

Dat is des te relevanter voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omdat het niet alleen de hoofdstad van ons land is, maar ook het hoofdkwartier van de Europese Unie en de NAVO huisvest. Als gevolg daarvan biedt Brussel onderdak aan een recordaantal diplomatieke vertegenwoordigingen en internationale organisaties.

Ook hier zijn gedeelde oplossingen de sleutel: men ontwikkelt gezamenlijke, doordachte toepassingen en gaat de versnippering van zowel technologische als financiële middelen tegen. Daarom is het CIBG overtuigd voorstander van het project rond het gedeelde videobewakingsplatform, waar het in 2014 officieel mee belast werd door de Brusselse regering.

De technische oplossing die geselecteerd werd op basis van een haalbaarheidsstudie is uitgerold en tussen oktober 2014 en april 2015 werden technische tests uitgevoerd. De streaming van de videobeelden tussen de aangesloten camera's en het platform gebeurt via het gewestelijke netwerk IRISnet.

De politiezone West (die de gemeenten Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette, Koekelberg en Sint-Jans-Molenbeek omvat) is **met haar 120 camera's en 3 dispatchings als eerste geïntegreerd in het platform**. De officiële ingebruikname vond plaats op 14 juli 2015 in aanwezigheid van Bianca Debaets, staatssecretaris bevoegd voor informatica, en betrokken burgemeesters en korpschef.

Momenteel lopen studies en analyses voor de integratie van andere deelnemers. Twee politiezones, waaronder Ukkel/Watermaal-Bosvoorde/Oudergem en Brussel Zuid, en de Haven van Brussel komen in 2016 bij het platform.

De koppeling met de camera's van de MIVB komt tegen eind 2016 tot stand. Hierdoor krijgt de lokale politie toegang tot meer dan 3.000 camera's in metro- en premetrostations. De regering heeft de nodige budgettaire middelen vrijgemaakt om de laatste drie politiezones in het platform te integreren in 2017.

Brusselse Controlecommissie

Een besluit tot oprichting van een feitelijke vereniging rond de deelnemers aan het platform wordt binnenkort voor een tweede lezing voorgelegd aan de Brusselse regering.

Om toe te zien op de naleving van de wettelijke voorschriften ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd het project voor het delen van videobewakingsbeelden ook gekoppeld aan de oprichting van een Brusselse controlecommissie binnen het Brussels parlement.

De Brusselse Controlecommissie is in het leven geroepen op basis van een ordonnantie van 8 mei 2014. Ze bestaat uit 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die beschikken over een verlengbaar mandaat van 5 jaar.

De Controlecommissie verleent de machtigingen voor de uitwisseling van videobeelden en heeft zeggenschap over de overeenkomst die de verschillende partners bindt. Hierin zijn onder andere de technische en wettelijke vereisten m.b.t. het platform, de werking ervan en de veiligheidsmaatregelen rond de toegang tot het beeldmateriaal vastgelegd.

Het IT-personeel van IRISteam wordt ingezet op basis van een operationele samenwerking tussen het CIBG en Brussel Preventie & Veiligheid (BPV). Het CIBG staat in voor de IT-tak van het veiligheids- en preventiebeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4. FIDUS, DE GEWESTELIJKE DIENSTENINTEGRATOR

Met het oog op de administratieve vereenvoudiging hebben zowel de besturen als de burger baat bij de toegang tot zogenaamde authentieke bronnen⁵.

Die toegang gebeurt via een dienstenintegrator. Met behulp daarvan kunnen verschillende besturen gegevens verzamelen en onderling uitwisselen, wat de administratieve last voor de burgers en de bedrijven lichter maakt. **Op termijn zullen de besturen niet meer mogen vragen naar gegevens die beschikbaar zijn via de dienstenintegrator.** Men noemt dat het 'only once'-principe dat stelt dat een gebruiker zijn gegevens slechts één keer hoeft mee te delen aan een openbare dienst, die die gegevens vervolgens beschikbaar stelt aan andere besturen⁶.

Op 8 mei 2014 heeft het Brussels parlement een ordonnantie goedgekeurd betreffende de oprichting van een gewestelijke dienstenintegrator (GDI). Het CIBG is belast met het tot stand brengen van deze dienstenintegrator tussen de verschillende gewestelijke diensten plus het federale niveau en andere entiteiten van de federale staat.

De GDI is operationeel sinds november 2015 en kreeg de naam FIDUS⁷.

Elektronische gegevensstromen

Als eerste zullen de elektronische gegevensstromen geactiveerd worden tussen de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM), de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en het Rijksregister.

Eind 2015 waren de volgende stromen actief:

- *'PersonService'* en *'HouseHoldService'* met het Rijksregister, met name voor gebruik door Parking.brussels, IRISbox en NOVA
- *'SocialTenantService'* met het Rijksregister en de FOD Sociale Zekerheid, voor de BGHM
- *'Enterprise Service'* met de KBO⁸ (voornamelijk voor NOVA en IRISbox)
- *'Invoice Service'*, elektronische facturatie-uitwisseling voor de GOB
- *'ArchitectOrderService'* voor NOVA
- *'VehicleService'* met de gegevens van de DIV voor Parking.brussels en Brussel Fiscaliteit
- en *'Real Estate Service'* met vermogensgegevens voor Brussel Fiscaliteit

Veiligheidsluik

Eén van de grote uitdagingen voor een GDI is uiteraard de veiligheid. **Toegang tot de gegevens is enkel mogelijk voor bepaalde instellingen die een specifieke toelating krijgen** vanwege de Commissie Persoonlijke Levenssfeer of de Brusselse Controlecommissie.

Concreet vindt het inloggen bij de GDI via twee 'bussen' plaats: een Security Gateway die specifiek voor de veiligheid dient, en een Business Bus voor de transmissie van de authentieke gegevens.

Om die connecties te maken is gekozen voor een open source-technologie, met name WSO2. Ook eBay gebruikt dit pakket om al zijn transacties te superviseren, en dat zijn er heel wat meer dan de GDI te verwerken krijgt.

⁵ Daarmee bedoelt men elektronische gegevens die wettelijk geldend zijn.

⁶ Uiteraard op voorwaarde dat deze over een legitieme reden beschikken om er toegang toe te krijgen.

⁷ De naam gaat terug op een Latijns adjectief met de betekenissen 'loyaal' (op wie je kunt rekenen, toegewijd, discreet, veilig) en 'trouw' (blijvend, vast, duurzaam).

⁸ Kruispuntbank van Ondernemingen

Voorts moeten sporen bijgehouden worden van alle inlogsessies, om te allen tijde te weten wie toegang gekregen heeft tot welke gegevens⁹. Er worden drie soorten logs bijgehouden:

- Een *'Audit Log'* dat toegankelijk is voor de CISO¹⁰ en dat de toegang tot de gegevens bijhoudt. Die gegevens worden 6 maanden bijgehouden en daarna 10 jaar gearchiveerd.
- Een *'Business Log'* dat dezelfde toegangen bijhoudt, maar zonder de gegevens van privéaard. Die gegevens dienen voor het opmaken van statistieken, reporting enz.
- Een *'Technical Log'* dat dient om bijvoorbeeld bugs op te sporen en storingen te analyseren.

Infrastructuur

Om de dienstverleningskwaliteit te garanderen, draait FIDUS op een twintigtal virtuele machines verdeeld over twee sites, die middels redundante verbindingen met elkaar verbonden zijn.

De verbindingen met de authentieke bronnen en met de gebruikers zijn beschermd met certificaten, die borg staan voor beveiliging volgens de allernieuwste technologieën.

⁹ De geregistreerde inloggegevens kunnen worden gebruikt om ongeautoriseerde toegangspogingen te traceren, in geval van klachten enz.

¹⁰ CISO: Chief Information Security Officer. Meer informatie op pagina 26.

5. ONLINEBEHEER VAN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNINGEN MET NOVA

Via het CIBG beschikt het Gewest over een reeks informaticaplatformen ten dienste van verschillende gebruikers die het levende bewijs vormen van de uitgebreide mogelijkheden die gedeelde informaticaoplossingen burgers en besturen te bieden hebben.

Kijk maar naar NOVA, de tool voor het **beheer van stedenbouwkundige en milieuprocedures**.

NOVA werd oorspronkelijk ontwikkeld door het gewestelijk bestuur voor ruimtelijke ordening en huisvesting¹¹, waarna andere partners¹² belangstelling toonden. Het CIBG speelde de rol van technisch partner.

Dit gemeenschappelijke platform voorkomt de versnippering van budgettaire middelen en menselijk kapitaal over diverse technologische toepassingen: aanpassingen en nieuwe functies moeten dus slechts een enkele keer worden ingevoerd.

NOVA omvat voorts een vervaldagenkalender die waarschuwingen genereert bij het overschrijden van termijnen. Daarnaast heeft het een krachtige zoekmachine waarmee een dossier kan worden teruggevonden aan de hand van diverse criteria.

Met NOVA streeft men niet alleen administratieve vereenvoudiging na, het past ook perfect in het plaatje van de smart city.

- De procedure voor de aflevering van stedenbouwkundige vergunningen wordt versneld en dubbele invoer van identieke gegevens voorkomen.
- Met zijn elektronische identiteitskaart en een code die hij ontvangt bij de indiening van de aanvraag kan de burger online de evolutie van zijn dossier opvolgen¹³.
- Via een interactieve kaart kan iedere burger informatie opzoeken over alle vergunningen die toegekend zijn op het grondgebied van het gewest. Als hij een adres of een item (stedenbouwkundige of verkavelingsvergunning, in behandeling, toegekend, geweigerd of geannuleerd) selecteert, verschijnt een gedetailleerde fiche¹⁴ met vermelding van het voorwerp (verbouwing, vellen van een boom enz.), de overheid die de vergunning afgeeft, de referentie van het dossier, de belangrijkste stappen (organisatie van het openbaar onderzoek, behandeling in de overlegcommissie) en het besluit dat genomen is.

Sinds de start van NOVA zijn 587.000 dossiers (stedenbouwkundige, verkavelings- en milieuvergunningen) elektronisch verwerkt, in totaal goed voor 816.000 documenten en 567.000 bijgevoegde stukken (plannen, bijlagen enz.)¹⁵.

In 2016 komt NOVA versie 5 online. Het platform zal voortaan in 'full web mode' functioneren, met geïntegreerde cartografische functies.

www.stedenbouw.brussels

11 Voorheen BROH, nu bekend onder de naam Brussel Stedelijke Ontwikkeling.

12 Vandaag gebruiken Brussel Stedelijke Ontwikkeling, Leefmilieu Brussel en de diensten Stedenbouw en/of Milieu van de 19 gemeenten NOVA. 17 van de 19 gemeenten gebruiken het voor milieuvergunningen.

13 Er moet nog een laatste wettelijk obstakel weggewerkt worden om online indienen mogelijk te maken.

14 Alle verstrekte informatie, zowel voor het openbare als voor het privégedeelte, is goedgekeurd door de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

15 Cijfers per 31 december 2015

6. VERGADEREN ZONDER PAPIERBERG MET BOS

BOS ontstond als een simpele backofficetool, maar is geëvolueerd tot een compleet elektronisch beheerplatform voor documenten m.b.t. alle mogelijke vergaderingen en bijeenkomsten (gewestregering, gemeenteraad, OCMW, politiezone enz.). Het past dus zowel in het streven naar het delen van informaticatools als binnen de initiatieven om de ecologische voetafdruk te verkleinen (Green IT).

BOS is **erop gericht het fysieke aspect van documenten en procedures uit te schakelen**. Op die manier zijn het papierverbruik en het autovervoer voor het overbrengen van de dossiers van de gemeentelijke en gewestelijke diensten naar hun toezichthoudend orgaan en terug sterk verminderd en in sommige gevallen zelfs geëlimineerd.

Via elektronische ondertekening kan met de elektronische identiteitskaart van de verantwoordelijke bovendien in één beweging op elk document de nodige handtekening geplaatst worden.

Deze gedeelde oplossing is al gebruikt voor 9.000 vergaderingen. 380.000 dossiers zijn via BOS verwerkt en bijna 1.600.000 documenten zijn veilig opgeslagen op servers!

In 2015 werd een nieuwe versie van BOS uitgerold. Die omvat een dashboard dat elke gebruiker een overzicht biedt van de informatie en de dossiers waartoe hij toegang heeft. Via een zijmenu krijgt men toegang tot verschillende rubrieken: dossiers ter goedkeuring, samenwerkingsaanvragen, vergaderagenda's, recente publicaties, kalender enz.

Voortaan kan men bovendien documenten aangemaakt in BOS met één klik in Editoria¹⁶ publiceren zonder dat men ze apart hoeft te uploaden.

In boekjaar 2016 treedt het principe van het 'dubbel toezicht' in werking.

Zo zullen bijvoorbeeld de OCMW's onder toezicht staan van zowel het gemeentebestuur als de GOB (Gewestelijke Overheidsdienst Brussel). Voortaan zullen ze hun dossiers via elektronische weg naar beide organen kunnen versturen en zullen de behandeling en opvolging eenvoudiger verlopen en de reactietijd korter worden. De uiteindelijke beslissing van het bestuur zal via dezelfde weg verstuurd worden naar de OCMW's, terwijl tot nu toe enkel het heentraject via BOS verliep.

Voor het beheer van de vergaderingen van de Brusselse regering draagt BOS de naam Kanselarij. Dat platform is op basis van overleg met de gebruikers uitgerust met speciale extra functies.

In totaal is **BOS in gebruik bij meer dan dertig instellingen en bijna 5.000 gebruikers:**

- 17 van de 19 gemeenten (Anderlecht, Elsene, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Jette, Koekelberg, Molenbeek, Oudergem, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Gillis, Sint-Joost-ten-Node, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel, Vorst en Watermaal-Bosvoorde);
- 6 van 19 OCMW's (Evere, Jette, Oudergem, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Gillis en Vorst);
- 4 van de 6 politiezones (5340, 5341, 5342 en 5344);
- de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (GOB);
- de administratie van de Franse Gemeenschapscommissie (COCOF) en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC);
- de Brusselse regering;
- de vzw IRISteam.

In 2016 is de invoering van BOS gepland voor de OCMW's van Ganshoren, Molenbeek en Sint-Lambrechts-Woluwe.

¹⁶ Editoria is een platform voor het verspreiden van publicaties van gemeentelijke en gewestelijke instellingen. Sommige daarvan zijn voor iedereen toegankelijk, andere enkel voor geautoriseerde gebruikers.

7. FIBER TO THE SCHOOL: SCHOLEN KRIJGEN TOEGANG TOT ZEER SNEL INTERNET

Sinds 1999 al werkt het CIBG aan de uitvoering van een uitgebreid plan om de basis- en middelbare scholen in het Brussels gewest uit te rusten met computers, printers en servers.

Dat Multimediaplan biedt **een antwoord op de uitdagingen rond onderricht in en door ICT**. De school 2.0 moet immers beletten dat digitaal analfabetisme voet aan de grond krijgt. Daarbij gaat het er niet alleen om het nodige materieel aan te bieden maar vooral om ervoor te zorgen dat de leerlingen ermee overweg kunnen.

De digitale school heeft vandaag niet alleen computers nodig, maar ook een betrouwbare, snelle internetverbinding om informatie te downloaden, videoconferenties te organiseren, e-learning ter beschikking te stellen enz.

De klassieke internetverbinding voldoet niet meer aan deze steeds verder evoluerende behoeften. Via het *Fiber to the School*-programma **krijgen alle middelbare scholen van het Gewest tegen 2020 een zeer snelle internetverbinding** (minimaal 100 Mbps). Per jaar worden 28 scholen aangesloten op IRISnet¹⁷.

In het buitenland lopen gelijksoortige initiatieven, zoals het Plan France Très Haut Débit en het ConnectED-programma in de VS.

Fiber to the School wordt gerealiseerd door het CIBG in samenwerking met IRISnet als telecomoperator en ontvangt jaarlijks een miljoen euro financiering van het Gewest, wat neerkomt op een gemiddelde investering van € 35.000 per school (inclusief wegwerkzaamheden en het leggen van kabels).

Eind 2015 waren 56 scholen aangesloten op IRISnet, dat is 40% van het beoogde totaal.

¹⁷ IRISnet is het gewestelijke breedbandnetwerk.

8. URBIZONE, GRATIS GEWESTELIJK WIFINETWERK

Urbizone is het gratis draadloze netwerk van het Brussels gewest. De gewestelijke wifi werd in het midden van de jaren 2000 geïnstalleerd op de campussen van de universiteiten en hogescholen en breidde zich daarna verder uit naar bepaalde openbare plaatsen en toeristische hotspots.

De digitale kloof dichten, de oorspronkelijke doelstelling, geldt nog steeds en is nu gekoppeld aan de smart city-initiatieven van het gewest, met het oog op een verbeterde toegang tot de gewestelijke en lokale onlinediensten en de verhoogde aantrekkelijkheid van Brussel.

Sinds juli 2014 is het beheer van Urbizone in handen van de cvba IRISnet¹⁸.

In 2015 zijn 24 plaatsen¹⁹ op het netwerk aangesloten, sommige indoor, andere outdoor. Daarmee staat het totaal nu op een zeventigtal hotspots.

De hotspots binnen:

- de lokalen van het CIBG (Kunstlaan 21);
- de kabinetten van de ministers en staatssecretarissen van de Brusselse regering;
- de vergaderzalen van de GOB (City Center en CCN);
- de lokalen van het gewestelijk bestuur voor Buitenlandse Handel (Louizalaan);
- de ontvangstruimte van CityDev (Molenbeek);
- de lokalen van Brussels Info Place (BIP, Koningsplein);
- de lokalen van Actiris (Anspachlaan);
- de sites 'Koningsstraat' en 'Bischoffsheimlaan' van Bruxelles Formation;
- het kantoor van Leefmilieu Brussel in Thurn&Taxis;
- de gemeentehuizen van Etterbeek, Evere, Ganshoren, Molenbeek, Schaarbeek, Sint-Agatha-Berchem en Sint-Pieters-Woluwe;
- de OCMW's van Sint-Agatha-Berchem en Evere;
- de loketten van de dienst Bevolking en de raadzaal in Vorst;
- de Marlow-site van politiezone 5342;
- het Volkshuis in Sint-Gillis.

En de hotspots buiten:

- de Haven van Brussel, tussen de Van Praetbrug en de Budabrug;
- het Raadsplein in Anderlecht;
- het Beursplein in Brussel-Stad;
- het Sint-Denijsplein in Vorst;
- het Flageyplein in Elsene;
- de Gemeenteplaats in Molenbeek;
- het Sint-Gillisvoorplein;
- Simon Bolivarlaan, esplanade aan het Noordstation²⁰ (foto hierboven);
- het Colignonplein in Schaarbeek.

¹⁸ Meer info over de cvba IRISnet vindt u op www.irisnet.brussels

¹⁹ U vindt een kaart van alle Urbizone-hotspots op www.urbizone.brussels

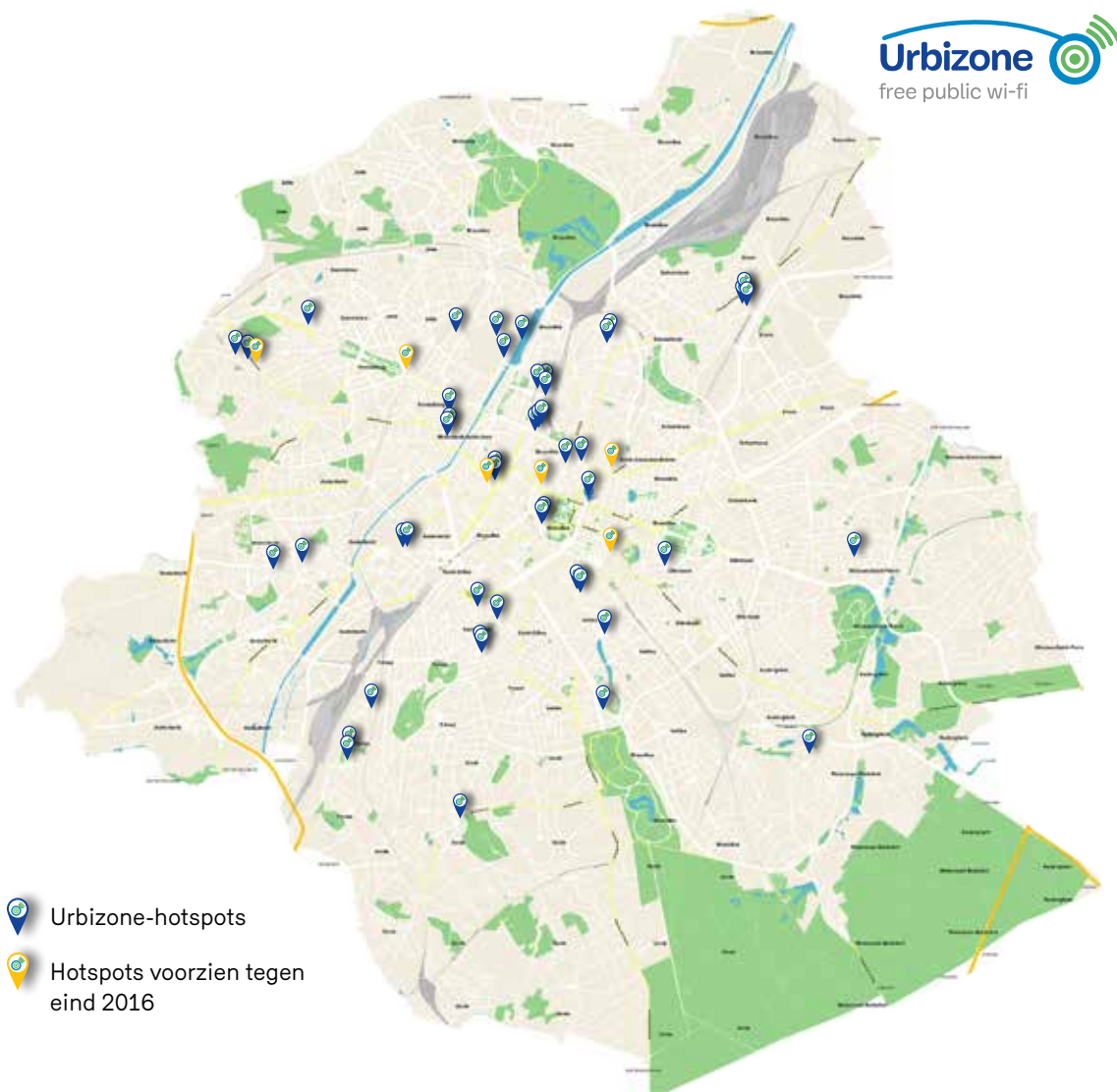
²⁰ De activering van deze hotspot is een aantal weken vervroegd opdat de vluchtelingen die aan het einde van de zomer van 2015 neergestreken waren in het nabijgelegen Maximiliaanpark er gebruik van zouden kunnen maken.

Voor 2016 zijn een twintigtal nieuwe hotspots gepland waaronder het gemeentehuis van Elsene, de agentschappen van Actiris, de Sint-Gorikshallen, het Dr. Schweitzerplein (Sint-Agatha-Berchem), het Sint-Goedelevoorplein, het Sint-Joostplein, het Simonisplein (Koekelberg) en de esplanade van het Europees Parlement. Ze maken deel uit van een jaarlijks installatieplan dat in samenwerking met het kabinet van mevrouw Debaets wordt opgesteld, o.m. op basis van de onlinepeilingen op de smartcity.brussels-portal²¹.

Hoe inloggen?

Wanneer u zich op een van de hotspots bevindt, selecteert u op uw laptop of smartphone Urbizone uit de lijst van beschikbare netwerken.

1. Als u voor de eerste keer inlogt, klik dan op 'Nieuwe gebruiker'.
2. Kies een gebruikersnaam en een wachtwoord. Het duurt maximaal één minuut voor u ingelogd bent.
3. U kunt dezelfde combinatie van gebruikersnaam en wachtwoord gebruiken elke keer dat u inlogt op een van de Urbizone-hotspots.

21 De internetgebruikers stemden onder meer voor openbare plaatsen, metrostations en bibliotheken.

9. URBIS-CARTOGRAFIE

UrbIS©® (Urban Information System)²² viert zijn 30ste verjaardag! Het is geboren samen met het Brussels gewest zelf, dat van in het begin wenste te beschikken over cartografische hulpmiddelen.

Oorspronkelijk bestonden deze cartografische gegevens op papier. Eind jaren 80 werd een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor de oprichting van een computerdatabank. In 1991 werd de naam UrbIS officieel gedeponereerd en de eerste digitale versie was klaar voor gebruik in 1992.

UrbIS biedt elementen die onmisbaar zijn voor elke beheerder van de stedelijke ruimte. Of hij nu de werking van hulpdiensten organiseert of mobiliteitsaspecten, wegwerkzaamheden, grote stedenbouwkundige projecten enz. plant.

Dankzij de GIS-instrumenten (Geographical Information System), webtechnologie en 3D kunnen de kaarten ook gebruikt worden voor nieuwe toepassingen, zoals mobiele apps.

Geregelde updates

Om een zo actueel en precies mogelijk beeld te geven van het landschap en de nieuwe stedenbouwkundige kenmerken van het gewest worden er regelmatig nieuwe luchtfoto's gemaakt. De UrbIS©®-hulpmiddelen worden bijgewerkt op basis van deze foto's en andere ter plaatse verzamelde gegevens. Dit 'onzichtbare' maar onmisbare werk genereert massas gegevens:

- 25.613 updates van de gebouwenlagen in UrbIS-Topo;
- 8.727 in UrbIS-Adm 2D;
- 56.670 in UrbIS-Adm 3D.

Open Data-licentie

Alle up-to-date cartografische gegevens kunnen gratis bekeken en gedownload worden via een Open Data-licentie die uitgaat van het CIBG en Brussel Mobiliteit.

De gegevens worden steeds vaker gedownload: 7.600 keer in 2013, 10.700 keer in 2014 en 16.525 keer in 2015.

Historische gegevens

Het UrbIS-team heeft een nieuw mechanisme uitgewerkt om de vorige versies van de kaarten te doorzoeken. In de loop van 2016 komt er een nieuwe service: de gebruiker zal de versie van UrbIS©® kunnen downloaden die overeenkomt met een door hem opgegeven datum. Dankzij dit nieuwe mechanisme zal men ook alle updates van UrbIS©® (toevoeging / wijziging / verwijdering van objecten) tussen twee opgegeven data kunnen downloaden.

De geoportal van het Brussels Gewest

Deze geoportal sluit aan bij de Europese INSPIRE-richtlijn (Infrastructure for Spatial Information in the European community) die tot doel heeft het hele Europese grondgebied op homogene wijze in kaart te brengen. Dat houdt in dat de **cartografische databanken** van alle lidstaten **compatibel met elkaar moeten zijn**.

²² Er zijn zes categorieën van UrbIS©®-producten: luchtfoto's (UrbIS-Fot), orthofotoplannen (UrbIS-Ortho), topografische kaarten (UrbIS-Topo), administratieve databank (UrbISAdm) en entiteiten uit het kadaster (UrbIS-P&B).

In het Brussels gewest zijn de gegevens van verschillende organisaties (Leefmilieu Brussel, Brussel Mobiliteit, Brussel Stedelijke Ontwikkeling, het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse, de MIVB, het CIBG) **geharmoniseerd, zodat ze met elkaar gecombineerd kunnen worden** voor integratie in de geoportal.

www.geo.brussels

Momenteel zijn 70 datasets direct bruikbaar in de kaartcreatie-interface en kunnen een dertigtal themakaarten geraadpleegd worden.

Users club

De professionele gebruikers van UrbIS® komen minstens twee keer per jaar samen. Gemiddeld zijn er een honderdtal aanwezig. Het CIBG geeft op dat moment uitleg bij de nieuwe elementen die in UrbIS geïntegreerd worden en partners komen toelichting geven bij het praktisch gebruik en concrete toepassingen van de UrbIS-gegevens. Tegelijk is het een gelegenheid voor de gebruikers van UrbIS om in een informele context ervaringen uit te wisselen.

10. BEHEER VAN DE OPENBARE RUIMTE MET FIX MY STREET

Het platform Fix My Street (FMS) werd in 2013 gelanceerd (voor internet en mobiel internet) in samenwerking met Brussel Mobiliteit. Via FMS kan de burger problemen met alle mogelijke installaties in de openbare ruimte melden via één enkel elektronisch meldpunt: kuilen in de weg, beschadigde trottoirs, wegdek in slechte staat, vervaagde wegmarkeringen, defecte straatverlichting enz.

Fix My Street is een smart city-tool die de burger de kans geeft zijn betrokkenheid te uiten bij de zorg voor zijn wijk en zijn gemeente en blijk te geven van zijn aandacht voor de openbare ruimte rondom hem. Vergelijkbare projecten over de hele wereld²³ oogsten evenveel succes.

Fix My Street haalde de mosterd bij het project *MySociety's FixmyStreet* en gebruikt de **open source-code** van het Canadese FMS-platform. Het CIBG heeft de code aangepast om deze af te stemmen op de specifieke behoeften van het Gewest en de partnergemeenten. Deze aangepaste versie is nu ook vrij beschikbaar, helemaal volgens de filosofie van de vrije software.

Alle 19 Brusselse gemeenten zijn aanwezig op het platform dat zo het hele grondgebied van het Gewest bestrijkt.

- **Elk incident wordt gegeolokaliseerd** en men kan er ook een foto bijvoegen.
- De burger hoeft niet uit te zoeken wie bevoegd is voor de installatie in kwestie. Hij meldt gewoon het probleem en de FMS-backoffice stuurt de melding door naar de bevoegde instantie.
- Via de applicatie kan men **de voortgang volgen** en per mail op de hoogte gehouden worden van de verrichte werkzaamheden.
- Er zijn momenteel zo'n **460 professionele gebruikers**, d.w.z. diensten stedenbouw en netheid van de gemeenten, nutsbedrijven, beheerders van wegwerkzaamheden enz.
- Sinds de lancering hebben iets meer dan **4.600 burgers** Fix My Street gebruikt om een probleem te melden.
- Sinds de start zijn bijna **46.000 meldingen binnengelopen**. 7 op de 10 raken opgelost. De andere maken deel uit van grote bouwwerkzaamheden die ingepland moeten worden of vallen buiten het domein van de openbare ruimte (gevels, andere privé-eigendommen enz.).

Binnen enkele maanden komt een nieuwe versie van Fix My Street online. De categorieën van meldingen worden uitgebreid: netheid van de openbare ruimte, sluikestorten, problemen met glasbollen enz.

Op 3 december 2015 ontving Fix My Street een Smart City Award van Agoria, de sectorfederatie voor de technologische industrie.

www.fixmystreet.brussels

23 'Dans ma rue' in Parijs, 'Züri wie neu' in Zürich, 'Fixa min gata' in Stockholm, 'PorMiBarrio' in Montevideo, 'Fixmystreet' in de Australische staat New South Wales.

11. DRIE INFORMATIEPORTALS: BE.BRUSSELS, SMARTCITY.BRUSSELS EN OPENDATASTORE.BRUSSELS

1. De gewestelijke portaalsite

De internetportal be.brussels is de **virtuele, transversale toegangspoort naar het Gewest**.

Hij telt ca. 700 informatiepagina's in drie talen (Nederlands, Frans en Engels).

Alles wat Brusselaars, toeristen, ondernemers, werkzoekenden, studenten en andere burgers over het gewest willen weten is er verdeeld over vijf thema's:

- Wonen in Brussel
- Werken en Ondernemen
- Mobiliteit en transport
- Onderwijs en vorming
- Cultuur, toerisme en vrije tijd

Een bij het CIBG gebaseerde content manager coördineert het updaten van de portal. Een twintigtal content providers uit verschillende besturen zoals de GOB (Gewestelijke Overheidsdienst Brussel) en de DBDMH (Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp) brengt wijzigingen en toevoegingen aan conform de redactionele voorschriften.

Een Facebookpagina en Twitteraccount (@RBC_BHG) die beheerd worden door een Community Manager bij het CIBG vervolledigen het aanbod van de portal.

Bezoekersaantallen

In 2015 telde de portal be.brussels bijna 1,2 miljoen unieke bezoekers.

De top 5 van de vaakst geraadpleegde rubrieken:

- Over het Gewest (28%)
- Cultuur, toerisme en vrije tijd (14%)
- Wonen in Brussel (13%)
- Onderwijs en vorming (10,5%)
- Werken en Ondernemen (9%)

AnySurfer-certificering

Al in zijn ontwerpfase was het de bedoeling dat de gewestportal in aanmerking zou komen voor het AnySurfer-label. Dat wordt toegekend aan websites die door personen met een handicap kunnen worden geraadpleegd (slechtzienden, slechthorenden, motorisch gehandicapten enz.).

Na een onafhankelijke audit is het voor de eerste keer toegekend in 2012 voor een duur van twee jaar. Sindsdien is het elke keer verlengd, zo ook eind 2015.

www.be.brussels

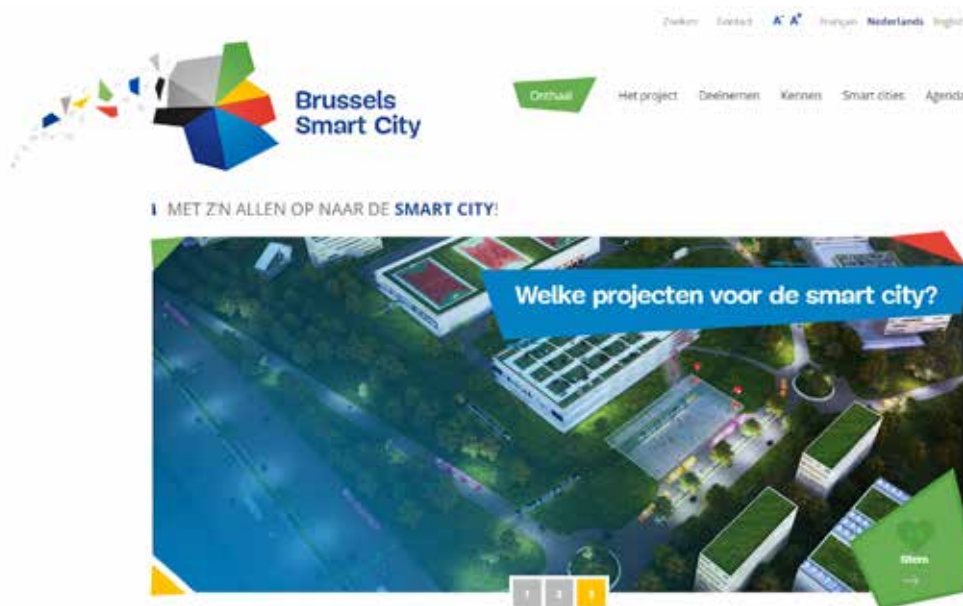
2. De Smart City-portal

Op 3 juni 2015, meteen na het Brussels Smart City Event²⁴, kwam de Brusselse smart city-portal online.

De portal wil een zo breed mogelijke waaier van informatie bieden rond het thema van de slimme steden, en in het bijzonder rond de smart city-strategie en -acties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het CIBG staat aan de knoppen van deze portal, maar ook andere organisaties uit het Gewest²⁵ leveren een bijdrage, wat van de site een unieke gezamenlijke smart city hub maakt.

Tijdens de zes maanden dat de portal actief was in 2015 telde hij maandelijks gemiddeld 1.000 bezoekers en werden er per maand zo'n 5.000 pagina's bekeken.

²⁴ Zie pagina 25.

²⁵ De verschillende partners tot nu toe: BRUGEL, Brussel Economie en Werkgelegenheid, Brussel Mobiliteit, Brussel Stedelijke Ontwikkeling, Brussels Invest & Export, CIBG, Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Finance.brussels, Impulse, Innoviris, Brussels International, IRISnet, Parking.brussels en Visit.brussels.

Interactie met het publiek

smartcity.brussels laat de bezoekers aan het woord en nodigt hen uit mee te werken aan de bouw van een slim gewest. Je stem laten horen kan op drie manieren: een suggestie doen, stemmen op suggesties en geplande projecten en deelnemen aan onlinepeilingen.

- De portal ontving een dertigtal suggesties van bezoekers²⁶, overwegend (71%) inwoners van het Brussels gewest.
- De internetgebruikers kunnen hun waardering voor elk voorstel uitspreken door er tussen 1 en 5 hartjes aan te geven. Dit is de top 3 van suggesties met de meeste stemmen:
 - Clean my street²⁷;
 - Wifi aan tram- en bushaltes;
 - Uitzenden van de vergaderingen van de gemeenteraad in streaming.
- De eerste onlinepeiling liep van 3 juni tot 24 september 2015. De surfer kon uit vijf zones kiezen welke prioriteit zouden krijgen bij de uitbreiding van het gewestelijke wifinetwerk Urbizone²⁸. Uit de stemmen bleek een duidelijke voorkeur voor openbare plaatsen en metrostations. De plekken die de meeste stemmen kregen, zoals de Sint-Gorikshallen, het Sint-Goedelevoorplein en de esplanade van het Europees Parlement, zijn opgenomen in de geplande uitbreiding voor 2016.

www.smartcity.brussels

3. Open Data-portal

Hoewel hij gelanceerd werd in het eerste kwartaal van 2016, leek het ons belangrijk hier ook de start van de gewestportal rond Open Data te vermelden.

In het kader van hun functie produceren en gebruiken openbare diensten massa's gegevens: stadsplannen, dienstregelingen voor het openbaar vervoer, locaties van als monument geklasseerde gebouwen, bibliotheekcatalogi, subsidielistings enz.

Al die gegevens worden tegenwoordig beschouwd als een openbaar goed dat voor iedereen nuttig kan zijn²⁹. De Open Data-filosofie beoogt precies deze gegevens toegankelijk, bruikbaar en bewerkbaar te maken voor iedereen, zonder patent of copyright. Dat past ook prima in het algemene streven naar transparantie en in de globale smart city-strategie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

²⁶ Negen suggesties werden geweigerd, waarvan drie wegens te publicitair van aard. De andere suggesties waren te vaag of omvatten geen echt voorstel.

²⁷ Melden van sluikegaten of andere problemen i.v.m. netheid. Samen met Net Brussel wordt momenteel een uitbreiding van Fix My Street bestudeerd om netheidsproblemen aan te pakken.

²⁸ Zie pagina 15.

²⁹ Uiteraard gaat het hier enkel over niet-persoonlijke, niet-gevoelige gegevens.

Die 'vrijgemaakte' gegevens kunnen dan worden gebruikt om innoverende onlineservices aan te bieden die tegemoetkomen aan specifieke behoeften, en burgers, bezoekers en ondernemers het leven makkelijker maken. Volgens experts van Agoria, de sectorfederatie voor de technologische industrie, kunnen Open Data alleen al voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest honderden banen en miljoenen euro opleveren.

De Open Data-portal sluit perfect aan bij de omzetting van de Europese PSI-richtlijn (*Public Sector Information*) voor het Brussels gewest. Deze richtlijn heeft betrekking op het hergebruik van overheidsinformatie³⁰.

Datasets

De gewestelijke open data-portal biedt een inventaris van datasets van de Brusselse openbare diensten en hun partners in tal van formaten (CSV, gml, JSON, ZIP enz.). Voor het beschikbaar maken van de datasets gebruikt de portal CKAN-software (in open source-code).

Op de portal zijn momenteel een honderdtal datasets beschikbaar die betrekking hebben op de luchtkwaliteit, het wegennet, wegwerkzaamheden, de Urbizone-wifihotspots, het openbaar vervoer, uitrusting voor collectief gebruik enz.

Hackathon Open Data

In de aanloop naar FOSS4G³¹ organiseerde het CIBG op 28 oktober 2015 een hackathon³² waar de thema's open data, vrije software en smart city gecombineerd werden.

Gespecialiseerde softwareontwikkelaars (onder meer van het CIBG) bedachten er in verschillende teams prototypes voor mobiele apps en onlineservices.

De winnaar, Go Easy, ontwikkelde een service die een overzicht biedt van plaatsen die toegankelijk zijn voor minder mobiele personen (openbare gebouwen, restaurants, parken, musea enz.).

www.opendatastore.brussels

30 De eerste PSI-richtlijn dateert van 2003 en is in 2008 omgezet voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In 2013 werd de richtlijn gewijzigd om beter aan te sluiten op de technologische ontwikkelingen en de sterke toename van elektronische uitwisseling van gegevens tussen computers. De nieuwe Brusselse ordonnantie voor de omzetting van de richtlijn voor het Brussels gewest legt momenteel haar traject af richting goedkeuring.

31 FOSS4G is een jaarlijkse bijeenkomst van ontwikkelaars en gebruikers van vrije geomaticasoftware. De editie 2015 vond plaats in Brussel en het CIBG was een van de sponsors.

32 Op een hackathon komen softwareontwikkelaars samen om op korte tijd prototypes te creëren voor informaticatoepassingen of -diensten rond een bepaald thema.

12. 2015 STOND BOL VAN DE 'SMART EVENTS'

Het CIBG organiseerde in 2015 alleen of in samenwerking met anderen verschillende 'smart events'. Allemaal passen ze in de Brussels smart city-strategie van het Brussels gewest en hebben ze hetzelfde doel: mensen warm maken voor het concept 'smart city' en laten kennismaken met bestaande smartcity-initiatieven, en op zoek gaan naar concrete voorstellen voor de verdere ontwikkeling van de smart city.

1. Brussels Smart City Summit

In het Brussels regeerakkoord 2014-2019 wordt gewag gemaakt van de organisatie van een digitale conventie met als doel de Brusselse regering concrete opties aan te reiken om het gewest verder te doen evolueren richting smart region.

De Brussels Smart City Summit georganiseerd door het CIBG vond plaats op 3 juni 2015 in aanwezigheid van Brusselse politici, Belgische CEO's en Belgische en internationale experts onder wie Boyd Cohen (Chili), dé theoreticus en specialist van de Smart City, Michael J. Dixon (VS), General Manager Smarter Cities IBM, en Saskia Van Uffelen (België), CEO van Ericsson Benelux en Belgisch ambassadrice voor het digitaal beleid van de Europese Unie.

Boyd Cohen @ Smart City Summit - 3 juni 2015

Naast de voordrachten van deze experts kregen de ca. honderd deelnemers tijdens verschillende rondetafelgesprekken de gelegenheid na te denken over vijf thema's:

- Smart & Safe (veiligheid, videobewaking...);
- Smart & Mobile (mobiele apps, wifi, mobiliteit...);
- Smart & Social (digitaal onderwijs, digitale kloof, Open data, begeleiding voor bedrijven...);
- Smart Services (diensten voor burgers, digitalisering van de besturen, interoperabiliteit...);
- Smart Infrastructure (Data Center, Big Data, energie-efficiëntie, duurzame ontwikkeling...).

Binnen dezelfde dynamiek werd op vraag van mevrouw Debaets een tweede event gepland speciaal voor het grote publiek, om de burgers en het maatschappelijk middenveld de kans te geven een bijdrage te leveren aan het denkwerk rond de smart city (lees meer hieronder).

2. Brussels Smart City Event

Het Brussels Smart City Event was oorspronkelijk gepland voor 24 november 2015, maar werd jammer genoeg afgelast na de verhoging van het dreigingsniveau in Brussel tot 4. Het vond uiteindelijk plaats op 3 mei 2016.

Wie binnenwandelde op het Brussels Smart City Event belandde in een 'smart street' waar hij kennis kon maken met verschillende start-ups en openbare besturen die al werken aan diverse 'smart' aspecten van het leven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Die avond reikte mevrouw Debaets ook de award voor *Smart City Ambassador* uit aan iemand die zich verdienstelijk gemaakt heeft op het gebied van smart cities. De prijs werd voor het eerst toegekend aan Pieter Ballon, professor aan de VUB, directeur van iMinds Living Lab Research en smart city-specialist³³.

Geïnspireerd op de Brussels Smart City Summit en het Smart City Event worden er vanaf nu elk jaar twee evenementen georganiseerd³⁴. In het najaar van 2016 wordt de academische wereld uitgenodigd na te denken over smart-initiatieven in het onderwijs.

<http://event.smartcity.brussels>

3. Smart City Breakfasts

Voor deze ontbijtsessies die het CIBG in de herfst van 2015 organiseerde in samenwerking met Agoria kwamen telkens een twintigtal deelnemers samen in onze lokalen aan de Kunstlaan.

De bedoeling was de aanwezigen warm te maken voor de aangesneden thema's en concrete voorstellen te sprokkelen om van het Brussels gewest een smart city te maken.

De bevoegde staatssecretaris, Bianca Debaets, was aanwezig om te luisteren naar de suggesties van de sprekers.

Tijdens deze eerste reeks werden vier onderwerpen besproken:

- Open Data en hergebruik van overheidsgegevens in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: challenges en risico's;
- Openbare, privé of hybride cloud: wat is het best en met welke databeveiliging?;
- Hoe kunnen wij de groei van ICT-bedrijven in Brussel ondersteunen?;
- Meer ICT'ers in Brussel: wat kunnen overheden en ondernemingen doen: opleidingscentra, stages en afstandslernen...?

Een synthesenota op basis van de aanbevelingen die zijn voortgekomen uit al deze evenementen en op basis van de strategienota van de Smart City Manager is overhandigd aan mevrouw Debaets. Zij zal er gebruik van maken om de gewestelijke smart-strategie te ontwikkelen.

³³ Prof. Ballon publiceerde onlangs het boek *Smart Cities. Hoe technologie onze steden leefbaar houdt en slimmer maakt*. bij Lannoo.

³⁴ Dus jaarlijks één B2B- en één B2C-event.

BIJLAGE 1: DE CISO HEEFT DE TOUWTJES VAN DE GEGEVENSBEVEILIGING IN HANDEN

Sinds 2010 heeft het CIBG een Chief Information Security Officer (CISO) die belast is met de beveiliging van de gegevens die het CIBG beheert en de gegevens die door zijn infrastructuur gesluisd worden.

Oorspronkelijk werd dit voornamelijk als een technische functie beschouwd: de CISO moest erop toezien dat de organisatie gebruikmaakte van antivirussoftware, een firewall, redundante infrastructuur enz. Maar de aard van de risico's is grondig veranderd naarmate de infrastructuren complexer geworden zijn en er bijvoorbeeld vaker een beroep gedaan werd op externe software.

Tegenwoordig moet de CISO ook alle risico's beheren die een impact kunnen hebben op de opgeslagen gegevens en moet hij erop toezien dat de organisatie de wettelijke voorschriften m.b.t. gegevensbeveiliging naleeft.

De CISO van het CIBG heeft eerst een inventaris opgesteld van de bestaande elementen binnen de organisatie (vertrouwelijke gegevens, fysieke beveiliging van het gebouw, serverzaal, technische middelen, specifieke software enz.). Vervolgens heeft hij een globale informatieveiligheidsstrategie ontwikkeld, met onder meer ook stappenplannen voor het omgaan met pogingen tot het verkrijgen van onrechtmatige toegang tot de servers en met verlies of misbruik van gegevens.

Ook sensibilisering van de medewerkers behoort tot het takenpakket van de CISO. Daartoe werden een algemene gedragscode en een pakket richtlijnen opgesteld. Die hebben o.m. betrekking op het gebruik van VPN (*Virtual Private Network*) en van de mailbox, het beheer van vertrouwelijke informatie, het back-uppen van gegevens, sociale media enz.

Alle nieuwe medewerkers moeten hier kennis van nemen en de documenten zijn beschikbaar op het intranet van het CIBG. In de loop van 2015 werden verschillende informatiesessies georganiseerd voor alle medewerkers van het CIBG.

Business Continuity Plan

De CISO van het CIBG heeft ook een *Business Continuity Plan* opgesteld (continuïteitsplan) dat de preventieve maatregelen omvat die (moeten) genomen worden om de continuïteit van de dienstverlening te garanderen in geval van een incident (groot of klein).

Het plan werd goedgekeurd door de directie, en de maatregelen die nog niet van toepassing zijn worden de komende maanden ingevoerd.

Gemeenschappelijke inzetbaarheid van de CISO

Besturen die gebruikmaken van authentieke bronnen³⁵ moeten voortaan verplicht rekening houden met alle risico's verbonden aan het beheer en het gebruik van die gegevens. Daarvoor moeten ze een beroep doen op een expert in gegevensveiligheid.

Met het oog daarop biedt de CISO van het CIBG zijn diensten aan aan geïnteresseerde partners. Dankzij de opgedane ervaring en de 'templates' waarover hij beschikt, kan hij meteen aan de slag. Net als bij de onlineplatformen is ook hier het principe van de gemeenschappelijke inzetbaarheid van toepassing.

De gemeentebesturen van Vorst, Evere en Sint-Gillis deden als eerste een beroep op de diensten van de CISO van het CIBG. In de loop van 2015 is hij ook aangesteld als CISO van de gemeenten Elsene en Schaarbeek en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij (BGHM), en het nieuwe Brussels Planningsbureau (BPB).

³⁵ Daarmee bedoelt men elektronische gegevens die wettelijk geldend zijn.

BIJLAGE 2: MIGRATIE VAN DE E-MAILADRESSEN EN WEBSITES NAAR .BRUSSELS

In november 2013 lanceerde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een groots opgezette city marketing-operatie om het overkoepelende merk be.brussels op de kaart te zetten.

Tegelijk kende ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers), de internationale organisatie belast met het beheer van de domeinnamen, [.brussels](http://be.brussels) toe aan het Gewest.

Zo werd het merk 'be.brussels' de facto ook een internetadres. De gewestportal³⁶ heeft dan ook be.brussels als URL³⁷ gekregen. Daardoor moesten alle interne links aangepast worden en alle verwijzingen van de portal grondig uitgespit worden.

Voorts konden ook de bedrijven en instellingen die dat wensten een eigen domeinnaam reserveren eindigend op [.brussels](http://be.brussels). Vooraf had het CIBG al 1.500 [.brussels](http://be.brussels)-adressen gereserveerd voor zichzelf en zijn partners. Die zijn intussen allemaal toegekend!

Vandaag hebben bijna 11.000 e-mailadressen behorend tot 23 gewestelijke en gemeentelijke instellingen, zowat de helft van de gewestelijke mailinfrastructuur dus, de extensie [.brussels](http://be.brussels).

Deze e-mailadresmigratie bracht geen grote technische problemen met zich. Om de overschakeling vlotter te doen verlopen, blijft de dubbele identiteit irisnet.be / [.brussels](http://be.brussels) nog enkele maanden bestaan.

Dat dit nieuwe Top Level Domain (TLD) uit meer dan drie letters bestaat kan wel nog voor problemen zorgen op bepaalde websites die nog niet overweg kunnen met TLD's die langer zijn dan [.be](http://be) of [.com](http://com). De teams van het CIBG kunnen deze fout niet rechtstreeks aanpakken, maar brengen de beheerders van de betrokken sites op de hoogte. Die zullen dat probleem binnenkort wel moeten oplossen, want ook extensies zoals [.onderwijs](http://onderwijs), [.restaurant](http://restaurant) en [.ziekenhuis](http://ziekenhuis) zijn voortaan mogelijk.

³⁶ Zie pagina 20.

³⁷ De URL (*Uniform Resource Locator*) is de keten van tekens die samen een internetadres vormen.

E-catalogue

IT purchases online cirb-cibg

Het CIBG schrijft in het kader van zijn missie gemeenschappelijke aanbestedingen uit, vooral voor informatica-uitrusting.

De 134 opdrachtgevende instellingen hebben toegang tot de **onlineversie van de catalogus**.

- Omdat er grotere volumes besteld worden, zijn de prijzen aantrekkelijk, wat besparingen oplevert voor de verschillende overheden.
- De e-catalogus wordt beheerd op basis van openbare aanbestedingen die uitgaan van het CIBG, in naam en voor rekening van de opdrachtgevende besturen. De besturen moeten dus zelf geen aanbestedingen organiseren en kunnen gewoon online winkelen.

In 2015 hebben het CIBG en zijn klanten via de e-catalogus voor bijna **15 miljoen euro aan IT-materieel en -diensten** besteld.

In de loop van het boekjaar werd de grafische vormgeving van de e-catalogus herzien. Het nieuwe platform is duidelijker en gebruiksvriendelijker en komt in de loop van de tweede helft van 2016 online.

Evolutie naar een opdrachtcentrale

Sinds 3 juli 2015 fungeert het CIBG ook als **opdrachtcentrale**.

Bij gezamenlijke aanbestedingen wezen verschillende autoriteiten één bevoegd orgaan aan dat in hun naam optrad als aanbestedende dienst. **De organisatie van een opdrachtcentrale sluit beter aan bij de behoeften en verwachtingen van de partners van het CIBG.**

De partner kan wanneer hij wil toetreden tot de opdrachtcentrale: hij hoeft niet te wachten tot een aanbesteding wordt uitgeschreven. Bovendien worden alle entiteiten die toetreden tot de centrale en vervolgens tot een of meer aanbestedingen elk afzonderlijk aanbestedende dienst. Dat maakt dat ze verantwoordelijk zijn voor het plaatsen van bestellingen en de factuur rechtstreeks van de leverancier ontvangen.

In de praktijk moet men eerst toetreden tot de centrale voor men toegang krijgt tot de beschikbare aanbestedingen.

Een honderdtal instellingen zijn lid van de centrale. Ze hebben allemaal toegang tot de drie aanbestedingen die momenteel lopen: IT (aankoop van pc's, printers, servers enz.), Microsoft-licenties en topografische diensten.

De opdrachtcentrale en de e-catalogus staan gratis ter beschikking van de klanten van het CIBG, zonder aankoopverplichting noch exclusiviteit. De toetredings- en bestelprocedures verlopen volledig online.

©2016 CIBG

Redactie en ontwerp: dienst Communicatie

Verantwoordelijke uitgever: Hervé Feuillien

Voor al uw vragen betreffende dit document
kunt u schrijven naar:

CIBG

Dienst Communicatie

Kunstlaan 21 1000 Brussel

T 32 2 282 47 70 F 32 2 230 31 07

cibg.brussels - communicatie@cibg.brussels

@CIRB_CIBG

cibg.brussels
IT is for you